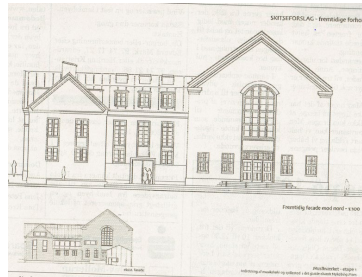

Fra Elværk til Musikværk – en fortælling om hvordan og hvorfor

Af Bente Lyndrup og Jørgen Lorentzen

(mf 13.1.2004)

(Jesper Bachs skitse)

Vi ønsker med dette lille skrift at fortælle historien om, hvordan det gamle elværk i Nykøbing Mors i starten af århundredet fik et nyt liv med musik som indhold. Det var det naturligt af lege med navne og vælge Musikværket som det nye navn for bygningen. Det er dejligt at kunne se tilbage på et godt samarbejde med en lang række mennesker i processen og en enestående opbakning fra lokale kræfter og ikke mindst velvillig bistand fra fonde. Det vil fremgå, hvem det er, men allerede her kan vi rette den hjerteligste tak for bistanden.

Ombygning og livet i huset har hele tiden haft stor bevågenhed i Morsø Folkeblad. Artikler derfra har vi brugt som kildemateriale sammen med et desværre mangelfuldt materiale fra Musikværkets arkiver. Musikskolens arkiver har vi ikke brugt. Enkelte steder vil det nok fremgå, at vi fortæller efter hukommelsen og håber på forståelse for, at en sag, der har ligget os på sinde i snart 20 år, kan kalde på en eller flere anekdoter.

BL og JL februar 2022

MF 23.3.2005 – EU-tilskuddet er bevilliget!

Musikskolen flytter i Elværket.

Morsø Elforsyning havde fået et ny domicil i byen og elproduktionen var for længst hørt op i bygningerne. Musikskolen måtte forlade lokalerne på M.C Holms Skole og var flyttet til Jernstøberiets administrationsbygning og senere derfra spredt i tilfældige, mindre egnede lokaler i byen. Det fortælles, at formanden for børne- og kulturforvaltningen efter et møde på første sal tilfældigt stødte på nogle meget frustrerede musikskolelærere, der sad og sundede sig nederst i det gl. rådhus efter at være blevet udelukket fra lokalerne i gågaden. Efter at have hørt historien, lovede hun at tage affære.

I Elværket på Gasværksvej havde Morsø Kommune etableret et medborgerhus i administrationsdelen og lidt mere af bygningerne, og der udfoldede sig et broget liv med foreningsdrevne øvelokaler til musik og koncert/festaftener og meget mere. Fra kommunal side var man ikke helt tilfreds med alle forhold derude og så gerne tingene i mere ordnede former.

Det viste sig at være belejligt for Musikskolen, der i 1994 var flyttet til Jernstøberiets administrationsbygning i Holgersgade. Denne blev imidlertid solgt til et private formål og måtte forlades med meget kort varsel i begyndelsen af 1999. En uholdbar situation, som blev løst, da sæsonen 1999-2000 kunne starte i let renoverede, brugbare lokaler i Elværket. Det gode samarbejde mellem elforsyningen og kommunens kulturudvalg og forvaltning muliggjorde renoveringen økonomisk. Den blev den udført af håndværkere samt forældre og voksne elever fra musikskolen. Budgettet var på 250.000 kr., af elforsyningen velvilligt accepteret lig med 2 års husleje.

”Godt hus med plads til drømme” lød overskriften i Morsø Folkeblad, hvor artiklen omtaler musikskolens ønske om at købe bygningen, når elforsyningen ville sælge i 2001, og at skolen med 620 elever fylder godt ud i alle lokaler hver eftermiddag.

Skolen trivedes godt på det nye sted, og ved årsmødet i februar 2001 meldtes om 670 elever og 57 på venteliste. I 2001 kunne skolen også præsentere en konkret vision for huset, idet arkitekten Sten Folmer Jensen havde skitseret en ombygning, der indeholdt 2 koncertsale og en række øvelokaler, så der også var plads til andre institutioner og musiklivet som sådan. Formanden Willi Henriksen understregede, at man påtænkte at oprette en fond, som skulle søge penge og stå for ombygningen og drift af huset. I første omgang søgte musikskolen Morsø Kommune om et pænt beløb, der kunne starte fondssøgningen ved at vise den offentlige lokale velvilje. Det blev et afslag ved et møde med økonomiudvalget. Efterfølgende passede borgmester Plejdrup musikskolens formand Willi Henriksen op på gangen og bedyrede, at det endelig ikke skulle få skolen til at opgive et så godt projekt. Det gjorde W. Henriksen heller ikke, han blev med nordjysk stædighed ved med både at tro på og arbejde for sagen.

Ombygning til musikhus – 1. etape

På Morsø Elforsynings repræsentantskabsmøde i december 2001 blev det besluttet at sælge bygningerne på Gasværksvej til musikskolen for en lavest mulig pris, angiveligt en krone. Dermed stod skolen i den lykkelige situation, at der ikke skulle søges penge til køb, men alene til ombygning.

I april 2002 blev handelen aftalt og prisen aftalt til 50.000 kr., som Morsø Bank og Morsø Sparekasse betalte med halvdelen hver. Samme forår tog Morsø Musikerforening initiativ til at stifte en støtteforening, Musikværkets Venner, hvis bestyrelse hovedsageligt bestod af medlemmer af kommunalbestyrelsen, og dermed markerede en kommunal opbakning og samtidig en bred appel om, at alle på Mors ville bakke op om projektet Musikværket.

Først et lille år efter i marts 2003 blev handelen endelig afsluttet ved salg til en nyoprettet erhvervsdrivende fond, Musikværket, hvis bestyrelse blev sammensat af 3 personer udpeget af musikskolen og 2 udpeget af henholdsvis kommunalbestyrelsen og støttekredsen, Musikværkets Venner. Bente Lyndrup blev formand. (Se bilag 1)

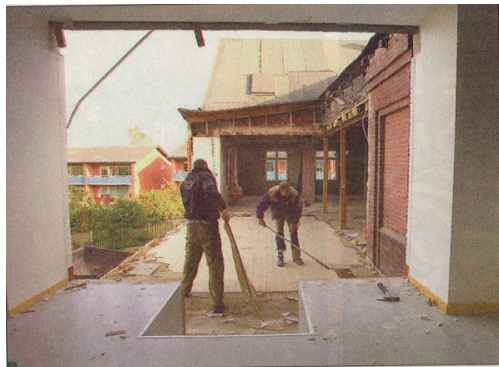
Bestyrelsen var hurtigt i arbejdstøjet og satsede på ombygning af den ældste del bygningen fra 1910 og gemme 1924-delen, den store produktionshal til senere. Der skulle skaffes penge. Med dygtige embedsmænds hjælp lagde Morsø Kommune det første store beløb, 2 mill. kr. i januar 2004 og Viborg Amt fulgte efter med EU-midler i marts 2005 med 3,2 mill. Kr. og så var vejen banet for projektet. Lokale- og anlægsfonden bidrog med 1,2 mill. og ikke mindst med gode råd og krav til ombygningen: om at det akustiske skulle være i orden, både inde i huset mellem rum og etager og udadtil, så naboerne ikke blev generet. Taget skulle have ekstra tyngde, vinduerne forsatses med lydglas og inde skulle være rum i rum, dobbelte døre og gulve, der ikke transporterede lyd. Alt det blev nøje fulgt, så det gode samarbejde resulterede i et fantastisk hus til musik. Lokale- og anlægsfonden var ikke interesseret i skoledrift, der ansås for en offentlig opgave, men kunne se muligheder for lokal musikudfoldelse i husets indretning, og tog derfor skoledriften med; da alt var aftalt, også beløbet, og Bente Lyndrup satte foden ned for fondens ønske om en petanque-bane, skulle der blot sendes en formel ansøgning. Den fyldte knap en side og korrespondancen inden da et ringbind!

Tiden med søgning af fondsmidler blev også brugt til at gøre drømmene konkrete og undersøge, hvilke rammer huset havde og hvilke muligheder, det gav. Det var fra starten klart, at den meget værdifulde arkitektur i både helhed og detaljer skulle bevares. Arkitektgruppen Limfjorden havde en ung studerende, Jesper Bach i praktik. Som afgangseksamen lavede han en nøje beskrivelse af elværket og omfattende skitser til ombygning til musikhus.

Et var bygningen, et andet var inventaret, møbler, lyd- og lysudstyr, studiegrej og flygel, der tilsammen ville koste 1,2 mill. kr. Arkitekt Ellen Philipsen Dahl lavede et fint prospekt og bestyrelsen henvendte sig til erhvervslivet lokalt, der viste stor imødekommenhed (se bilag 2) og muliggjorde, at huset blev monteret med et solidt møblement og et fremragende lydanlæg med gode og rigelige mikrofoner og et fint monteret lydstudie med forbindelse til både sal og et spillerum, sågar med tomrør, der muliggjorde forbindelse til alle lokaler på første og anden sal.

Det endelige projekt blev lavet af arkitektgruppen Limfjorden med hovedmanden Klaus Peter Bak og der kunne holdes licitation d. 23.8.2005. Tømrermester Vilsgård vandt, og ombygningen sat til 6,2 mill. gik i gang. Musikskolen holdt igen flyttedag, den næstsidste, og holdt under ombygningen til i M.C.Holm-bygningen i Grønnegade, som VUC havde forladt.

Torsdag den 20. oktober 2005

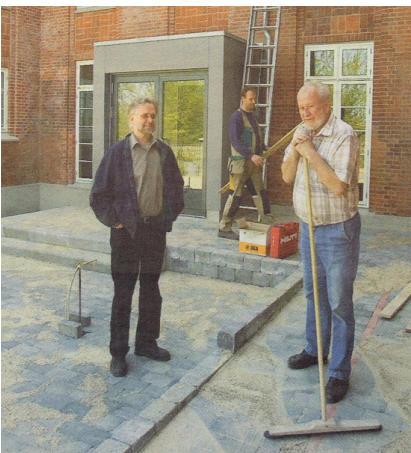
Daniel Andreasen og Kent Hansen er i gang med at fjerne gulv nummer tre i det, der tidligere var musikskolens opholdsrum. Arbejdet med at renovere Musikværket gik i gang for godt en uge siden.

Øverste etage under ombygning. Jesper Brøndum og Jimmi Jacobsen i gang med hver sit koben. Loftet skal føres op i kip. Ni kviste er desværre blevet sparet væk for at få budgettet til at hænge sammen.

Da renoveringen var godt i gang, mente skattevæsenet overraskende ikke, at projektet og fonden kunne fritages for moms. Gode råd var dyre, så vi bad om et møde med skat og Brandts revision. På mødet satte skattefolkene sig til bordet med en del papirer og bøger med gule post-it i og startede med en længere oplæsning af paragraffer. På et tidspunkt afbrød revisoren og bad om en gentagelse. Da paragraffen viste sig at handle om nybygning og ikke ombygning, blev mødet hurtigt afsluttet og momsfrigtagelsen var i hus. Bestyrelsen åndede lettet op; og revisoren bemærkede på vejen ud, at det var da helt morsomt.

(mf 10.5.2006) Klar til

indvielse: Musikskolens formand Willi Henriksen giver endnu en hånd med og bagved har tømrerformanden Daniel Andreasen travlt; lederen Jørgen Lorentzen ser til.

Indvielse

10. maj 2006 var den store dag, hvor Musikværket officielt blev indviet ved en festlig aften med taler, musik og middag. Sponsorere, bestyrelser, håndværkere og politikere var med. Direktøren for Lokale- og Anlægsfonden slog ved indvielsen fast, at vi havde fået Jyllands bedste musikfaciliteter og understregede betydningen af, at så mange havde været med til betale for renoveringen og dermed ville få ejerskab til huset. Det gav rigtig god mening for fonden at støtte her. Formanden for amtets kulturudvalg Alex Lind mente, at man mange steder ville løbe skrigende væk fra sådan et projekt, men her bed man sig fast og gennemførte en god ide. Han havde også 300.000 kr. til inventar med fra amtets provincpulje. Der var lutter ros fra alle talere, til initiativet, ihærdigheden og resultatet. Bente Lyndrups talte om glæden ved at være nået i mål efter en noget heftig slutspurt og om den nye hverdag, der kunne begynde.

Som led i indvielsen arrangerede Musikværket selv en række koncerter med musik af høj kvalitet for at vise koncertsalens muligheder. Der var genremæssig stor bredde: Der var jazz, korsang, folkemusik, kammermusik og rock. Meget var lokalt og det meste fra den øverste hylde i musikverdenen i Danmark.

(mf 11.5.2006)

Morsø Elforsyning gav en fin kunstgave og fik Erik Heide til at lave et herligt relief i støbejern. Det viser legende hundehvalpe, som E.H mente, man kunne fornøje sig ved, hvis musikken skulle kede en.

MU IKVÆRKET
PÅ MORS

Kommende koncerter:

Onsdag d. 27. september kl. 19:
Midtjysk Pigeor, dir.: Dorthe Bille

Lørdag d. 30. september kl. 15:
Trio Dania: Helena Højgård - violin
Ananna Lützhøft - cello
Anne Holm-Nielsen - klaver

Entre: 50 kr.

SPONSORER:
Morsø Kommune
Morsø Eftersynring
Kunststof - Holding aps
Kunststof - Kemi a/s
KPK - Døren & Vinduer
Morsø Bank
Morsø Sparekasse
Lions Club
Malte Håring Plastik
Morsø Jernstøberi
L. Villadsen - Vils Bageri
Frøslev Møllerup Spk.kasse
Spar Mors
Tommergården
EU
Lokale og Anlægsfonden
Kulturministeriet
Tommerhøvd. Føds Fond
Viborg Amt

GASVÆRKSVEJ 60 • DK - 7900 NYKOBING • BILLETBESTILLING: TEL: 97721511

MU IKVÆRKET
PÅ MORS

PRÆSENTERER I SEPTEMBER MÅNED:

Lør. d. 2. kl. 20.00: LIKE A ROLLING STONE
Lars Skjærbæk
m/ Normølle Band

Søn. d. 3. kl. 16.00: Coro Misto, Ålborg
Kammerkor
Dirigent: Søren Birch

Tors. d. 7. kl. 19.00: **UDSOLGT** Ensemble

Tors. d. 14. kl. 19.30: Basco, Odense
Ny folkemusikkvartet

Søn. d. 17. kl. 16.00: Morsø Koncertkor
Korsang og fællessang

Tors. d. 21. kl. 20.00: Five Alive og Rookies
Rock-bands fra Mors

Søn. d. 24. kl. 16.00: De fantastiske fire.
Sangsolister + orkester

Ons. d. 27. kl. 19.00: Midtjysk Pigeor, Herning
Dirigent: Dorthe Bille

Lør. d. 30. kl. 15.00: Trio Dania, København
Klavertrio

SPONSORER:
Morsø Kommune
Morsø Eftersynring
Kunststof - Holding aps
Kunststof - Kemi a/s
Stella og K.P. Sørensen
Morsø Bank
Morsø Sparekasse
Lions Club
Malte Håring Plastik
Morsø Jernstøberi
L. Villadsen - Vils Bageri
Frøslev Møllerup Spk.kasse
Spar Mors
Tommergården
EU
Lokale og Anlægsfonden
Kulturministeriet
Tommerhøvd. Føds Fond
Viborg Amt

GASVÆRKSVEJ 60 • DK - 7900 NYKOBING • BILLETBESTILLING: TEL: 97721511

Hverdagen

Efter indvielsen og den dertil hørende koncertrække blev det nye musikhus brugt efter sine gode muligheder. Et par kor flyttede deres ugentlige prøver til salen, der blev lavet lydoptagelser i studiet og musikskolen stortrivedes i de nye lokaler. Et blik på bilaget (3) med tidligere arrangementer i Musikværket viser også, at mange arrangører lejede sig ind, hovedsageligt til koncerter, men der blev også afholdt en del møder. Ønsket om, at mange skulle have ejerskab til huset, så ud til at blive opfyldt.

Økonomien blev, så det kunne løbe rundt. Ombygningen blev dyrere end forventet, fonden måtte optage et kreditforeningslån, der tog af det overskud, der kunne have givet fonden mulighed for selv at have en koncertvirksomhed. Denne blev ikke stor, da der hver gang skulle findes eksterne midler til at dække underskuddet. Men det blev til en række fine jazzkoncerter i eget regi og Teaterkredsen var der flere gange årligt med kammermusik, ligesom Det jyske Ensemble var en hyppig gæst.

Jacob Fischers kvartet med Christine von Bülow, Janus Templeton og Hugo Rasmussen.

En væsentlig del af bygningsmassen, der senere blev til Store Sal, var fortsat i en kort periode udlejet til et firma, der leverede transformere til elnettet. Derefter blev den brugt som vintergarage og værksted for bådfolk og andre med god nytte af den store loftshøjde og kran. Andre steder i bygningen udfoldede folk sig med møbelpolstring, øvelokale og en enkelt kunstner på 1. sal. Mange talte om muligheden for også at indrette denne sal til musik, idet mange flere ville kunne samles på en gang, da den lille sal havde et publikumsloft på 150. Der var en overgang også store planer om en større ud- og tilbygning, der ville kunne rumme teatervirksomhed. Limfjordsteatret brugte salen til en forestilling og det blev også til en enkelt kunstudstilling, men først da en lokal mæcen meldte sig, skete der noget i sagen.

Ombygning – anden etape – 2011

Renoveringen af den store sal fik et helt usædvanligt forløb. Bestyrelsen skulle ikke bruge en masse tid på ansøgninger til offentlige og private fonde, idet den lokale fabrikant Stig Lausten tilbød at lade sin virksomhed Kuntstofkemi A/S betale for ombygningen! Lausten dyrkede violinspil på musikskolen og spurgte en aften musikskolens leder, om hvad det ville koste at indrette den store sal. Et slag på tasken: m2 x nogle tusinde gav 3-4 mill., som Lausten ikke betænkte sig på at stille til rådighed og kun med en betingelse om, at tømrermester Kurt Justesen skulle stå for projektet. Klaus Peter Bak lavede igen tegningerne og projektet landede på 3,6 mill.

(mf 13.10.2011)

(mf 13.11.2011)

Til venstre: før renoveringen Stig Lausten og Jørgen Lorentzen, mf 21.5.2011. Til højre den færdige sal.

INDVIELSE - af den store sal 6. januar 2011

Det blev en festlig aften med taler, musik og mad fra Rolstruphus. Formand Bente Lyndrup forundredes med glæde over, at vi kun 5 år efter den første indvielse nu var klar til at sætte punktum for ombygningen. Elværket var blevet til Musikværket! Borgmester Lauge Larsen var også klart stolt over resultatet: Morsø Kommune var den i landet med flest m2 til musik, og han understregede kvaliteten i, at vi kan bruge solide gamle industribygninger igen. Som biblioteket fik jernstøberiet, fik musiklivet elværket. Skive kommunes borgmester mente, at det ikke gjorde noget, at kommunen er fattig, når blot der var nok millionærer. Alle rettede takken til Stig Lausten og Kunststofkemi, der havde finansieret ombygningen. Efter et let måltid var der musik, Det jyske ensemble spillede, musikskolens strygeorkester gav et par Kletzmer-stykker og Klaus Peter Bak førte an med rock og rul.

(mf 9.1.11 – Stig Lausten, Kunststofkemi, der også gav et violinstykke)

INVENTAR

Det store rum kom til at fremstå harmonisk, idet den store balkon blev forlænget hele vejen rundt. Den gamle, varme jordfarve på loftet blev bevaret og gik igen på skodderne, og senere med farven på lydtæpperne. Ventilationen var i orden, ligeså varmen og lydisolering både mod naboer og mellem de to sale, der havde fælles mur og tunge døre imellem. Nu manglede bare inventaret, som skulle leve op til den standard, der var sat i den lille sal: Møbler 465.000, lydudstyr 230.000, lydtæpper 90.000, scenelys 50.000, flygel 640.000, i alt ca. 1.5 mill. kr. Morsø Kommunes kulturudvalg gav resten af puljen "frie kulturmidler", 200.000 kr. som en anerkendelse af, hvad det private initiativ havde formået. Bestyrelsen blev mødt af en flot lokal vilje til at sponsorere, se bil.

4, og kom hurtigt i mål, så inventarønskerne kunne blive opfyldt. I marts kunne det nye flygel indvies.

(mf 30.3.12)

Fondens formand Bente Lyndrup glædede sig over indvielse nr. 2 på kort tid og fortalte om den store velvilje og takkede for de mange bidrag, der havde gjort det muligt nu at have 2 koncertsale med topudstyr; den ene med plads til 150 personer og nu den store med plads til 350 personer. David Strong og Muriel Cellier fra det jyske ensemble spillede. David berømmede det nye instrument for dets klang og sammenlignede den med det bedste i italiensk design; Ferrari og Fazioli!

Værket fuldendt

Det er mindre end ti år siden, det gamle el-værk lå for enden af Gasværksvej og tog sig lidt forarmet og lettere hærgnet ud. Det havde haft nogle omskiftelige år som medborgerhus, inden musikskolen flyttede ind. Men det skulle være anderledes, besluttede en flok handlekraftige borgere - og omdannelsen til Musikværket begyndte.

leder

Det skulle være anderledes, besluttede en flok handlekraftige borgere - og omdannelsen til Musikværket begyndte

En bestyrelse blev stiftet - med Bente Lyndrup i spidsen som formand - og penge blev søgt hjem. Den 10. maj 2006 kunne det nye musikværk få sin indvielse efter et ombygningsprojekt til 8,4 mio. kr. Med koncertsal, øverum og eget musikstudie røg det ind på listen over de top ti-bedst faciliterede musikskoler i landet. Morsø Kommune og gavmilde marsingboer havde givet de 1,7 mio., mens resten var fremskaffet via diverse puljer, fonde og EU.

Den 6. januar i år - mindre end seks år senere - var det indvielsernes tid igen. Øens store mæcen, Stig Lausten, havde bekostet en renovering af værkets store sal for 3,8 mio. kr.. Og i sidste uge kunne så værkets nye koncertflygel tages i brug.

Det er lige til at tage hatten af for. Byen har fået et bygningsværk, man kun kan være stolt af at vise frem. En fantastisk ramme om musiklivet, udstillinger og andre kulturelle oplevelser.

Man kan sige, værket er ved at være fuldendt.

(mf 2.4.12. Anne Mette Riis's leder)

Bilag:

- Bestyrelsen og ansatte
- Sponsorere – 1. etape
- Afholdte arrangementer 2012-2015
- Sponsorere – 2. etape